

Historielagsnytt

*Var det fuglejakt eller
harejakt vi skulle på?*

Majordammen

Se side 20

Skoger og Konnerud
Historielag

Vestskogdagen og skuespill langt til skogs

Tekst: Tone Sverreson Ørmen

Minnebauta med bekransning og skuespill ute i friluft er en tradisjon på Vestskauen.

Vi fortsetter å markere Vestskogjegerenes Celleleir i Vitamindalen i nærheten av Lauvkolltjern. Her lå 50-60 mann fra sept 1944 og frem til frigjøringen fordelt på flere celler. Denne styrken tok imot slipp med våpen og utrustning fra Storbritannia. De gjennomførte sabotasjeaksjoner mot fienden, og forberedte vanskelig oppdrag. "Vestskogjegerne" har fått sin egen bauta der inne som er standplass for en årlig høytidelig minnestund i regi av Heimevernet.

Det var i år, som tidligere en tale og blomsternedleggelse på minnebauta'n og i år var det kaptein Andreas Devlin som var seremonimester mens tidligere HV-avsnittsjef major Arild Martinsen holdt en fin minnetale. Denne samlingen har fortsatt stor interesse og i år var det veldig mange som kom for å få med seg denne hygge og minnestunden i fint vårvær.

De 60 vestskogjegerne hadde et stort støtteapparat i Skoger, så de fleste i Skogerbygda har en bestefar, far eller onkel som har vært med på Vestskogen, og alt det som skjedde langt inne på skauen i krigsårene.

Teater

Skuespillet på Rønnehue, var i år en erotisk forvikling. De over 250 fremmøtte tilskuere satt og humret for seg selv og kanskje det var noen som kjente seg igjen fra egen hjemmebane. Historien

Ca. 100 på bautaseremonien. Foto: Reidar Halden.

forgikk på 1970 tallet hvor kvinneforeninger for likestilling var utgangspunktet, og de skapte en del forviklinger. Kombinasjonen kvinnekamp og hypnose slo an på Rønnehue langt inne på Vestskogen. Kai Roger Olsen var forfatteren bak stykket og Det Dramatiske Selskab, kan feire 30 års jubileum denne høsten, med nye og gamle skuespillere.

Været er alltid en usikker og spennende faktor ved disse skuespillene og i år hadde styret i historielaget bevilget penger til en sceneramme i stål som Rønnehue's faste dugnadsgjeng monterte opp. Med denne på plass vil det bli meget lettere å kle inn scenen med presseninger både på tak og vegger.

Rønnehue publikum. Foto: Tone Sverreson Ørmen.

Redaktørvisitt

Å hoppe etter Wirkola er som kjent krevende og slik blir det med oss i redaksjonen som skal fylle plassen etter Ole Kristian. Han hadde jo et langt liv som profesjonell redaktør og videreførte det til Historielagsnytt som fra mange hold har fått glimrende omtale for både utseende og innhold. Vi som jobbet sammen med ham i redaksjonen har lært utrolig mye. Som ansvarlig redaktør for denne utgaven håper jeg vi har greid å videreføre noe av dette og at det samme skjer i fortsettelsen. Jeg takker alle både i redaksjonen og utenfor som har bidratt med stoff og bilder. Det er en uvanlig situasjon og ha stoff liggende på vent slik vi har det. De fleste hobbyblader sliter med å skaffe stoff.

På siste årsmøte ble Bjarne Jullum valgt inn i redaksjonen. Han er en erfaren fotograf og har selv syslet med bladutgivelser. Fra neste utgivelse vil Bjarne overta redaktøransvaret. Vi ønsker ham lykke til og skal bistå så godt vi kan. Bjarne er rimelig oppegående på data også og ved hans bistand vil styret overføre ansvaret for vår hjemmeside på nettet til redaksjonskomiteen. Hjemmesiden vår har levd et kummerlig liv så langt.

Lykke til Bjarne!

Per Runar Thoresen

Minneord Ole Kristian Mortensen

6. juni kom beskjeden vi i noen tid hadde ventet på. Historielagets formann Ole Kristian Mortensen måtte gi tapt for kreften som hadde plaget ham de siste årene og i de siste ukene var vi klar over at sykdommen ikke kunne helbredes. Ole Kristian var inne i sitt syvende år som formann og i sitt syvende år som redaktør av Historielagsnytt. Ole Kristian var en skikkelig Konnerud-patriot og var opptatt av at både "innfødte" og "innfløttere" skulle få innsyn i Konnerud's unike historie bl.a. om Konnerud-verkets gruvedrift for 2-300 år siden.

Hans lange organisasjonsmessige erfaring og pressefaglige bakgrunn bragte både historielaget og medlemsbladet til nye høyder i disse årene. Han var ambisiøs og ergjerrig på lagets vegne og sparte seg ikke selv i målet om å utvikle laget videre. Han var kreativ og hadde mange ideer om lagets fremtidige utvikling. Laget har mistet en betydelig kapasitet. Hans stol kan kanskje etterfylles men ikke erstattes. Vi lyser fred over hans minne.

Per Runar Thoresen

Utgiver:

Skoger og Konnerud Historielag
Nr. 2. november 2010- 29. årgang
Bladet kommer ut to ganger årlig- vår og høst -og sendes alle medlemmene i Historielaget.
Opplag: 750 eksemplarer

Historielagsnytt tar i mot stoff og bilder fra Skoger og Konnerud.

Styret

i Skoger og Konnerud historielag har denne sammensetningen:

Fung. Formann Tone Sverreson Ørmen
E-mail: tone.sverreson.ormen@dt.no

Sekretær Per Runar Thoresen

E-mail: p-thores@online.no

Fung. Nestformann: Bjørn Jonassen

Kasserer Anne-Lise Jonassen

Styremedlemmer Kai- Roger Olsen,
Elisabeth Ruud

Redaksjonskomité:

Redaktør: Per Runar Thoresen.

Bjarne Jullum, Tone Sverreson Ørmen,
Ingvild Anita Velde.

Fotokomité

Hans Haveraaen, leder, Åse H. Lyhmann
Blixrud, Ingar Steen, Anne Lise Møller Nilsen,
Tom Hayden og Oscar Hauge

Arrangementskomité:

Frank Tandberg, Arne Kristensen, Hans Haveraaen, Line Røine, Aud Juel og Astrid Ringstad

Teatergruppa - Det Dramatiske Selskap

President Gry Strøm Andersen, visepresident Jan Lokshall, kasserer Johan Stråle, sekretær Liz Lie. Styremedlemmer Jan Sundby Ekeberg, Helge Stenseth og Betty Sønstrød. Varamedlem: Oddbjørn Lervik

Bygdesamlingen på Borge

Guide: Oddvar Borge Johansen,
tlf. 32 88 41 10

Besøk vår nettside: www.skhist.no

Postadresse: Skoger og Konnerud Historielag,
Postboks 9112, 3006 Drammen
Lay out: PrintKonsult, Andebu
Trykk: Trykk-Service, Drammen

Forsidebilde

Oktoberbilde fra demningen ved Majordammen. Foto: Tone Sverreson Ørmen

«Rottenikken» på Vestskauen

I min barndom var "Rottenikken" et begrep på våre kanter etter krigen og beskjeden fra foreldrene var gjerne: "Er du ikke snill kommer Rottenikken og tar deg" Jeg var ikke gammel nok til å vite hvem Rottenikken var, men det var mer et begrep om en eller annen med et dårlig rykte det var fordelaktig å holde seg unna.

Av: Per Runar Thoresen

Rottenikkens egentlige navn var Rolf Erling Knudsen født i Skien i 1912 og døde i 1976 i Larviksområdet.

Det var vel en ferskere utgave av en Ole Høilandtype hvor auraen rundt ham bestod av forbrytelser, tjuvslaking, hytteinnbrudd, politijakt, fengsling og rømming m.v. Han opererte i deler av Vestfold, Buskerud og Telemark og hadde engang med seg et gissel fra Vestfold som døde av knivstikk. Han hadde flere fengselsopphold og rømminger. I 1944 ble han arrestert men rømte igjen og det var en storstilt jakt over hele Østlandet. Under krigen prøvde tyskerne og norske nazister å utnytte ham. Gutta på skauen var også redd han idet ene øyeblikket var ansett å være nazist og i det neste en utsendt fra de allierte.

På Kabretta med kniv

Han vanket mye på gårder langs Eikern og en dag kom han også inn til Kabretta, - en plass i nærheten av Øyvann på Vestskauen. Tømmerhogger Eugen Rød lå på Kabretta og hogg. Rottenikken banket på og en røslig kar kom inn og spurte om husly for natten. Jøss og ja sa Eugen, her er det plass både for en og to. Da man endelig fikk lagt seg, dro fremmedkaren opp en svær kniv som han hogg i veggen bak seg. Da skjønte Eugen at han kunne sove trygt den natta, da Rottenikken passet på koia.

Autografen hans

I mitt tidligere liv på midten av 60-tallet jobbet jeg som Konduktør i NSB og kjørte bl.a. de såkalte rundkjøringstogene fra Oslo- Drammen - Kongsberg, Skien - Larvik- Drammen - Oslo. En dag kom det på en røslig kar på Nordagutu som skulle til Skien. Overkonduktøren gjorde meg oppmerksom på at jeg hadde "Rottenikken" på plass i den ene kupeen. Han hadde en brun hatt og en halvsittende vindjakke og ansiktet var preget av et omflakkende liv. Jeg spurte om jeg kunne få autografen hans, Den fikk jeg på en liten hvit lapp og han skrev sitt rette navn Rolf Erling Knudsen. Han var svært hyggelig og vi pratet om løst og fast. Dessverre er autografen nå kommet bort, men jeg var en opplevelse rikere. Min mor fikk beskjed om at nå kunne hun ikke skremme meg med Rottenikken lenger.

Leo Trotskij i Andorsrud

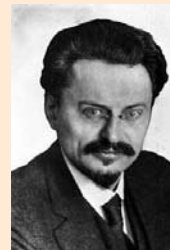
Tekst: Per Runar Thoresen

For nye generasjoner lesere må det være spennende å høre at Leo Trotskij har vært på Andorsrud. For de mindre interesserte i verdenshistorie må vi minne om hvem han var. Trotskij var en revolusjonær bolsjevik og en marxistisk intellektuell og en innflytelsesrik politiker i tidligere Sovjetunionen, Han var grunnlegger og leder av den "Røde Arme" under revolusjonen i 1917 og var med og etablerte det mektige politbyrået.

Han var i sterk opposisjon til Josef Stalin som kom til makten i 1924. Trotskij ble derfor senere utvist fra Sovjetunionen.

I 1937 bodde han en periode på Ringerike. På denne tiden

ble det drevet et pensjonat på Andorsrud og en dag kom det inn en bestilling på mange plasser. Følget fra Hønefoss kom i all stillhet, men undringen ble stor blant personalet da de oppdaget at Trotskij var med i følget. Øyevitner kunne fortelle om en svært så beskjedne kar som gikk turer i nærområdet om dagen, men aldri aleine da man var redd for et attentat.. Om kvelden gikk gardinen til værelset hans ned og han satt og arbeidet og filosoferte. Etter en tid måtte han forlate Norge. Til slutt havnet han i Mexico hvor Stalins menn drepte han i et attentat. Om han hadde blitt drept i Andorsrud ville vel Andorsrud hatt en hel annen status i verdens historiebøker.

GRASROTANDELEN

Skoger og Konnerud
Historielag

TIPPE – LOTTO – JOKER - KENO

32774982321174

Hver gang du spiller kan du la staten betale en andel til Skoger og Konnerud
Historielag. Registrer deg eller gi kommisjonæren vårt reg.nr.982321174

Vellykket cellebesøk på nymerket celle

I forkant av minnesamværet ved bautaen på Vestskog-dagen ble det gjennomført en "vandring" inn til celle 2 som var en av flere celler som "Vestskogjegerne" etablerte ved slutten av krigen. Selve hytta de bodde i er for lengst borte, men en ser fortsatt tydelige spor der det var bygd opp en celle. Ca. 30 personer deltok på vandringen og Reidar Halden gav en kort orientering fra tiden der inne hvor bl.a. hans bror Hans Halden var leirsjef.

Tekst: Per Runar Thoresen

Foto: Reidar Halsen

Bedre merking

Historielaget har etablert en gruppe som i en tid har jobbet med å sette opp informasjonsskilter på de forskjellige cellene. På sommerføre er dette en relativt tøff jobb og det trengs sterke karer som tåler store bører. De som på forskjellige måter har bidratt i gruppen har vært Knut Werner-Hagen, Hans Myhre, Asle Gravdal, Arild Martinsen, Ole Jacob Hansen, Reidar Halden og Per Runar Thoresen.

Her ser dere Hans Myhre som merker celle 2 og som er klar for vandring til neste celle.

Ca 30 personer deltok i vandringen inn til celle 2.

Fra 50-åra på Konnerud

For få år siden kom vi bilene fra Ringerike og bilradioen står på. En gutt blir intervjuet. Han har reddet en eldre mann som kom feil da han ringte etter hjelp og kom til guttens telefon. Gutten ringte videre til 113 og formidlet beskjed. Sykebil kom til undsetning. Det var ei gladhistorie om noe som gikk bra. Men - hørte jeg feil? Ble ikke navnet Blomholt nevnt?

Av: Normann Solberg

“Vi rekker hjem til nyhetene,” sa Reidun og plutselig dukket Einar Blomholt fram på skjermen. Han fortalte om gutten som hadde hjulpet ham slik at han kom på syke -huset og forhåpentlig vis slapp en tristere skjebne.

“Hei, seru’ Einar? Han er på TV.” Og så begynte minnene å rulle som en film på et lerret.

I 1951 kom jeg til Konnerud. Farbror Karl Kittelsen hadde kjøpt tømmer på rot i Skjelsbæk- skogen og jeg skulle hogge der. Jeg ble boende hos onkel og tante på Framnes eller “Kaffen” som det ble kalt i dagligtale. I en sidebygning bodde Einar Blomholt og Ingrid med sine 5 barn. Deres leilighet besto av et kjøkken og stue i første etg. pluss et soverom ovenpå, utedo og vedskjul i en uthusbygning like ved. I motsatt ende av huset hadde det vært fjøs, men nå ombygget til en liten leilighet av samme slag som den Einar hadde.. Her losjerte jeg. Barneflokket til Einar og Ingrid besto av 3 jenter og to gutter; Erna, Berit, Torill, Roar og Ole Johnny.

Einar var tømmermann. Han arbeidet for Kittelsen. På tunet, lenger inne i gården var det en stall hvor vallakken Kristoffer (Bron) holdt til. Onkels faste morgenrutine var å fore hesten. Da han var ferdig med det vekket han Einar idet han gikk forbi under soveromsvinduet hans. Han gav seg ikke før Einar svar- te.

Den vesle leiligheten var ikke romslig akkurat for en familie på 7, men slik var det jo på Konnerud i den tida. Her var det mange hytter som ble nytt til trange helårsboliger.

Slikt var vanlig i et arbeidermiljø den gang, men vi har heldigvis - de aller fleste av oss i dag fått det langt bedre.

Med glede har vi i ettertid fått erfare at barn fra denne tida i de fleste tilfeller har fått det bra, Således kan vi notere at begge guttene til Einar svingte seg opp. Desverre er Roar borte idag, men gamle Konnerud - beboere ser ham ennå for seg i Kiwibutikken. Den var hans og del av dagens butikkjede av samme navn. Han rusler liksom rundt derinne, smilende og blid. Men tilbake til Einar.

Einar var tenor i Konnerud Mannskor, sågar solist. Ved juletid 1951/52 hadde koret fest på Fredly. Fetter Hans var også med

i koret og ba meg med. Under festen underholdt de naturligvis med sang. Einar var solist. Jeg glemmer det aldri. Einar sang versene og koret falt inn i refrenget; “ Langt i det fjerne alt frem- bryter dagen snart. Hisset vår stjerne lyser O* så klart. Vil du da ei sukke når du tenker på din venn? Ønske denne smukke, søte stund igjen.”

Einar hadde en bløt og nydelig stemme. Så falt koret inn; “ Nita, Juanita, får jeg dvele her hos deg? Nita Juanita, jeg behøver deg!”

Jeg ble med i koret. Sansynligvis er jeg den eneste igjen av san- gerne i Konnerud Sangkor som er tilbake av Mannskoret fra den gang. Men ganske snart senere kom flere til, Erling Hallerud, Egil Larssen og Svein Johansen.

Einar sluttet som snekker og begynte som bussjåfør. Da Mannsko- ret gikk over til blandet kor, sluttet han også der. Forøvrig flyt- tet han omsider til byen. Det ble mange minner imidlertid fra Mannskortida. Særlig da stevner, julebord, 17. mai, m.m.

Sangerstevne på Hønefoss

Det var profankonsert i byparken og sakralkonsert i kirken (Den som brant i vinter) Vår dirigent var barbermester Ellingsen (di- rigenten til koret i 36 år) Vi sang to sanger på hvert sted. I parken sang vi; “ Ut i vår hage og April.) I kirken; Leid milde lys og, Stille hjerte sol går ned.”

I Hønefoss var det byjubileum med stor messe.

Matseddelen var imponerende. Utpå kvelden var det fest i Sjongslunden. Her var det en oppbygget scene. Det ble oppfor- dret til å delta med underholdning, og flere gjorde det. Stem- ningen ble etter hvert ganske høy, og en av basskarene våre, han Jens (Jonassen) troppet opp og sang ei vise; “Åsså byner vi forfra igjen!”.-

Siste dirigenten i Mannskoret var Bjørn Nordem. Det minket styggt på medlemstallet og Nordem foreslo at vi skulle ta ko- nene våre med og danne et blanda kor. Slik ble det og vi ble snart distriktets største kor med over 60 medlemmer. (Fra 1967) Det ble en rik tid. Koret høstet mye ros og spesielt for vår eminente solist Gerd Eskerud. “Koret er vel ikke det beste til å synge,” sa Nordem,” men feste det kan dere!”

Hickorylister

Murmester Kittelsen var av den gamle skole. Han brummet iblandt, men nynet og sang når’n var i godt humør. Det var ikke snakk om å kaste materialer der. Inne i gården var det støtt lager av materialer av ymse slag , brukt som ubrukt. Dagens ordning med riv og kast eksisterte ikke. Ikke noe skulle komme til spille. Einar fortalte at da bygget til A.Svenkerud ble bygd skulle han ha feielister ved dørstokkene og ba mesteren om dette. Snart et- ter kom ‘n Kal med ei gammel hickoryski. “Du får fuse og høvle te av denna, Einar.”

Konnerud Mannskor's skirenn på Fredly (Stordammen pensjonat) i ca 1950. Bak fra V: Olaf Gulbrandsen, Egil Kristensen, Arne Bjerkeseth, Arne Svenssen, Einar Blomholt, Jens Jonassen, Knut Løvaas, Hans Grøteig. Foran fra V: Åsmund Westengen, Sven Svenssen, Alf Storhaug, Hans Kittelsen, Ragnar Halden. Gutten helt foran: Svein Tore Pettersvold. Foto: Historielagets arkiv.

Vemodig minne

Tilslutt vil jeg fortelle om et vemodig minne jeg hadde sammen med Einar og hesten Brona.

Det var romjul og hansemann og jeg skulle lunde sammen tømmer like ved Skjærpholt. Det ble imidlertid ikke mange stokkene vi fikk dratt sammen før hesten begynte å knele med bakbeina. Like etter gikk den over ende og der lå den. Hansemann løp ned til Solberg og fikk lånt merra til onkel Olaf pluss en flatlemslea. Vi fikk Brona på den og kjørte'n ned på "Kaffen" Her ble den lagt på garasjegulvet. Dyrlege (Riverud ?) kom og konstaterte forstoppelse. Den kunne ikke stå, var faktisk lammet! Hærulven ble skjuka kalt.

Dyrlegen beordret oss til å holde hesten liggende til han kom igjen neste dag. Dette ble ei lang natt for Einar og meg. Hesten slo med hodet og ville reise seg. Vi var redd for at den ville slå hodet både i vegg og gulv så Einar satt og holdt hodet for å unngå dette. men frambeina var ikke lamme. Han slo med dem og det ble faktisk uråd for Einar å skjerme hodet. Jeg fikk festet et tau rundt begge frambeina, sto bak hesten og holt i det slik at beina ikke rakk fram til Einar som satt på gulvet og holdt hestehodet,. Sirkuset varte hele natta. Da onkel kom ned tidlig på morrakvisten rant svetten av oss begge. Dyrlegen kom, men Brona måtte avlives. Det var intet håp. Hærulven hadde tatt den. Da gråt onkel over tapet av sin øyensten.

På Solberg hadde onkel Olaf ei svær brun merr. Brona. Den ble som skikken var, sluppet på skauen etter våronna i hestefølge. men Brona var blitt bedekt uten onkels vitende. Det hadde han i alle fall fortalt tante Anne. Jeg er imidlertid temmelig sikker på at tante aldri ville tilatt bedekning av merra. Hun ville heller hatt ei ku i stedet for en hest som bare stod på stallen og åt. Men utpå sommeren kom et lite hingsteføll. Året etter skulle det gjeldes. Onkel bestilte Egil (Torsberg) og meg til å assistere med den jobben. Da jeg kom for å bistå dyrlegen var saken alt gjort.

Ute på tunet rusla en unghest omkring. Dyrlegen hadde gjort saken alene. Nå var den blitt vallakk. Borte på bakken lå testiklene. Manndommen var gått.

Onkel Karl kjøpte hesten. men desverre måtte den avlives neste år etter at den fikk ødelagt seg i ei ferist.

Det skulle ikke bli slutt med hestedilla i Kittelsenfamilien. Det sørget Hansemann for i ettertid og det har guttene hans fortsatt videre.

Når sant skal sies tenker jeg ofte tilbake til Brona og Bronas humring når jeg kom inn på stallen med en liten godbit. En blir veldig glad i hester! Jeg tror det finnes hester i himmelen.

Den glemte Treholt fra Stubberud

Etter at dommen mot Arne Treholt falt i 1985, er navnet blitt noe vi forbinder med spionen Treholt. Ingen snakker i dag om Thorstein Treholt. Han var spiondømt Arnes far, og levde sine første år på plassen Treholt på Konnerud. (En gård rett nord for der ”Trollet” står i Stubberudveien.)

Av: Ingvild-Anita Velde Kösling

Typisk nok er avisene fulle av stoff om gjenopptakelsen av Treholt-saken den dagen jeg tar turen innom biblioteket for å låne Thorstein Treholts bok i «Sol og Skygge». Den ligger bortgjemt i bibliotekets arkiv, og har ikke vært lånt ut på lenge.

Boka kom ut i 1988. Den gamle hedersmannen Thorstein Treholt hadde bestemt seg for å fortelle om sitt liv, om sin oppvekst som foreldreløs fattiggutt på Konnerud, og om sin vei helt til topps i det norske samfunnet. Fattiggutten fra Konnerud skulle komme helt til Kongens bord, som landbruksminister. Han skulle være vitne til at også sønnen kom seg opp, høyt opp. Så skulle fallet komme. Da Arne Treholt ble arrestert for spionasje i januar 1984, var ringen sluttet for gamle Treholt. Han, som hadde kjempet seg fram fra et liv i skyggene til en plass på solsida, ble brått kastet tilbake der alt begynte. På skyggesida.

Et kapittel av boka, det siste, er viet Treholt-saken. Det heter «Sjokket».

Der forteller Treholt til forfatter Oddvar Hegge om første gang han besøkte sønnen i arresten:

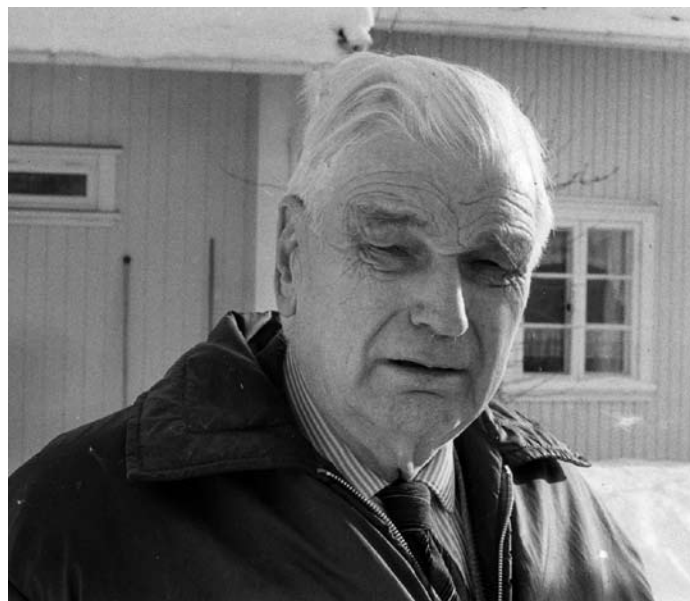
«Den sjette dagen skulle jeg få besøke Arne på toppen av Politihuset i Oslo sammen med Kari. Jeg ble hentet av en kar i overvåkingspolitiet som var fra Hadeland, og vi prøvde å holde en samtale i gang. Men praten ble ganske anstrengt – vi hadde det kanskje ikke så lett noen av oss.

Turen helt opp i niende etasje i Politihuset ble lang, og jeg følte det som om heisen hadde stanset. Så ble jeg vist inn i et rom der etterforskningslederen ventet. Forøvrig registrerte jeg ikke detaljer, bare at det satt to politifolk i rommet da Arne kom inn. Siden merket jeg ikke noe til dem heller.

Jeg måtte sette meg, og jeg tok Arne på fanget. Vi gråt begge to. Det ble gitt streng beskjed om at vi ikke måtte snakke om ‘saken’. Egentlig var det unødvendig. Ingen av oss hadde særlig mye å si. Men Arne stammet fram at han ikke var noen spion. Jeg svarte at han alltid måtte regne med min støtte. Sammen skulle vi møte vonde dager. Gode dager ville følge... Jeg strøk ham over håret, slik mor hadde gjort med meg da jeg opplevde vonde barneår. Arne var voksen, men liten akkurat da.»

Født på Treholt

Thorstein ble født på småbruket Treholt den 13. april 1911. Foreldrene, Ole Torstensen og Sigrid Olsen, tok navnet etter gården, slik det var vanlig den gangen. Han var foreldrenes

Thorstein Treholt foran barndomshjemmet. Foto: Reidar Halden.

første barn, men moren hadde en gutt med seg inn i ekteskapet. Han het Gustav, og var tolv år da Thorstein ble født.

Småbruket kjøpte faren for penger han hadde lagt seg opp i Amerika. Slik beskriver Thorstein gården:

«Småbruket Treholt husker jeg som en fin og fredelig plass inne i skogen i rimelig avstand fra kjøreveien og den trafikken en etter hvert begynte å få der. Bruket var ikke stort, men vi hadde da to kuer, gris og høns. I hovedbygningen, som var hvitmalt, fant en stue og kjøkken i første-etasje, og et ganske romslig soverom opp trappa. Der lå vi alle sammen – jeg i ei seng sammen med brødrene mine, Olav og Karl. De ble født i 1912 og 1915.

Innredningen på Treholt kan en trygt karakterisere som spartansk. I stua sto bord og stoler og en trebenk – på kjøkkenet en vedkomfyr, en benk og et bord.

Rundt husene lå jordveien – knapt 20 mål – ganske tett innpå. Og vi hadde en fin, liten hage, med morelltrær og bærbusker. Bryggerhus hørte også med. Der ble det vasket og bakt flatbrød. Midt på tunet var det brønn.»

Sykdom og død

Thorstein Treholt forteller rørende om tiden han fikk sammen med foreldrene. Faren fikk tidlig tuberkulose. For Thorstein betød det, at han fikk være mer sammen med faren sin enn unger flest. Han kunne jo ikke jobbe. Fram mot årsskiftet 1916-1917 ble faren sengeliggende i stua, der han døde. Før begravelsen ble den døde lagt i ei kiste som ble satt på låven. Da dagen faren skulle i jorda kom, gikk begravelsesfølget mellom tre og fire kilometer til kirken. En lang tur i januarkulda for en liten gutt som nettopp hadde mistet faren sin.

Det ble trange år for enka og sønnene. Mora tok seg jobb både her og der for å skaffe penger, som for det meste gikk til mat. Klær og sko ble det sjelden noe til overs til. Mora lappa og skjøtte på tøyet, sydde om og la ut. Det nyttet ikke med skotøyet. Var det for smått, gikk det ikke an å skjøtte på det. Thor-

stein Treholt husker dette som en stor plage. Han frøys mye på beina, forteller han, fordi støvlene ble så trange, at det etter hvert ikke var plass til strømper i dem.

Skole, plikter og hverdag

Eldstegutten fra Treholt satte pris på å begynne på skolen. Før hadde han ikke vært så mye sammen med andre unger, de bodde for langt unna. På Konnerud skole kom han i klasse med fem gutter og sju jenter. Ragnhild Thoresen hevdet at Thorstein var den flinkeste gutten i klassen.

Han trivdes med skolearbeidet, og moren gjorde ingen forsøk på å dempe leselysten. Leksene gikk foran alt, og Thorstein fikk bruke den tida han trengte. Men han måtte også finne tid til å ta i et tak hjemme, med alt som måtte gjøres der. Det var oppvask og vedhogging og fjøsstell. Når ungene hadde vært flinke, strøk mora dem over håret til takk.

Sjokolade eller kaker var det ikke penger til, og gaver vanket det aldri, heller ikke til jul. Men god mat og juletre med tente lys var det, også i stua på Treholt.

Til hverdags spiste familien mye graut, velling, flesk, sild - og mye poteter. Søndag morgen vanket det noen ganger et kokt egg, og kalvedans til søndagsdessert en sjelden gang.

Så kom lyset

En flik av ei ny framtid åpnet seg for folk på Konnerud i 1917. Da ble det lagt inn elektrisitet. Også det lille bruket der enka

med de tre guttene bodde, fikk strøm. Thorstein forteller om da han fikk skru på den hvite bryteren på veggen for første gang, at han nok syntes det var et enda større under enn skapelsesberetningen.

Det dreide seg bare om lampelys, i første omgang. Ei lampe i hvert rom – og i fjøset. Det fantes ikke ekstra strøm til så mye som et strykejern, og ei såkalt «vippe» sørget for at lyspærene ikke sto og brant i utide.

Ny kiste på låven

Bare tre år etter at faren døde, ble mora sjuk. Ved påsketider 1920 var hun så dårlig, at hun måtte gi opp det daglige arbeidet på småbruket. Folk sa det var hjertet som sviktet, men slik Thorstein husker det, var det beina det sto dårligst til med. Hun hadde store, åpne sår. Det ble ni år gamle Thorsteins oppgave å skifte på sårene morgen og kveld. Han syntes det var vondt å se sårene, og det luktet heller ikke godt av dem.

I tida mens moren lå syk og uvirksom, trådte gode naboer til, og hjalp guttene både ute og inne på småbruket. Da høsten nærmet seg, flyttet en kvinne fra nabolaget inn. Thorstein husker at hun het Hanna, og var søsteren til sydama på Konnerud, som ble kalt Mathilde Midtveien. Den 23. oktober ebbet livet ut av mora, og ei ny kiste ble satt på låven på Treholt.

Den siste jula på Treholt

Takket være naboenes innsats, fikk de foreldreløse guttene bli

Dette er småbruket på Konnerud der Thorstein Treholt bodde sammen med familien. Det ligger rett nord for "Trollet" på Stubberud. Foto: Reidar Halden.

på Treholt til en stund utpå nyåret i 1921. Det ble gjort reint, og det ble pyntet juletre. Slik forteller Thorstein Treholt om denne tida:

«Men midtpunktet i heimen manglet. Og vi kjente oss usikre og spente på framtida. Svært mye er slettet fra minnet mitt når det gjelder denne tida. Detaljene er dunkle, og det betyr kanskje at vi hadde det litt vondere en jeg egentlig vil være ved – i ettertid.

At vi Treholt-gutta skulle settes bort, hver for oss, var det imidlertid ingen tvil om. Det ble vi klar over før mor døde. Noe alternativ fantes ikke, etter som vi ikke hadde slektninger som kunne ta seg av oss.»

Småbruket ble solgt for 3000 kroner. Den som tok et fosterbarn i huset den gangen, fikk en betaling på 175 kroner året. Dermed rakk pengene så langt, at kommunen slapp å ha utlegg på Thorstein, som var eldst.

Flyttedagen var 12. februar. Krøtter og inventar var solgt på auksjon, og Hanna hjalp guttene med å pakke resten. Det som det ikke var plass til i skoleranslene, ble surret på en kjelke. De tre guttene heftet bildene ned fra veggen og delte dem mellom seg. Minner om mor og far.

Olav ble satt av på Stubberud. Så fulgte Thorstein minstebroren Karl til Hagen, der han skulle bo. Sjøl fikk han bo hos Elise og Syvert Dalen, et tilårskomet, barnløst ektepar. De tok godt vare på pleiesønnen sin. Gården lå like ved der hvor Villmarkshuset ligger i dag og selv om han måtte ta sin tårn både på jordene og i fjøset, var Elise og Syvert påpasselige med at den skoleflinke gutten fikk tid til å gjøre leksene sine ordentlig.

Landbruksskolen

17 år gammel tok Thorstein farvel med Konnerud. Den 14. april var det Marken på torget i Drammen. Der kunne ledig arbeidskraft by seg fram. Han havnet hos en gårdbruker i Modum, der han fikk jobbe for 25 kroner i måneden. Etterpå ble det skolegang på Vestfold Landbruksskole på Fosnes i Stokke.

Seinere ble det variert arbeid i landbruket og mer skolegang – ved Statens Småbrukslærerskole i Asker.

Med Olga til Brandbu

Da fylkesagronomen i Oppland trengte assistent, kalte han på dyktige Treholt. Det skulle komme til å bety mer for ham enn han ante da han takket ja til stillingen. Fylkesagronomen hadde nylig blitt enkemann. Som tilfellet var med mannfolk flest i den tida, rådde han ikke med alt som skulle gjøres i et hjem. Derfor hadde han ansatt en husholderske – Olga.

Hun og Thorstein fant hverandre, og da han i 1938 ble tilbudt en stilling som herredsaagronom i Brandbu, reiste Olga med ham. De kjøpte et gammelt husmannsbruk – Gundalen – dit de flyttet etter at de giftet seg i oktober 1939. Fram til da hadde de bodd på hver sin hybel.

Så kom barna. Einar ble født i 1941, Arne i 1942, og Thor i 1946. Thorstein var aktiv i arbeiderlaget og i småbrukerlaget, og viste etter hvert evner som gjorde at han ble lagt merke til langt utenfor Brandbu.

Kallet til Kongens bord

En vårdag i 1954 ringte telefonen. Det var finansminister Olav Meisdalshagen som inviterte til middag på Continental – på vegne av statsminister Oscar Torp! Treholt forteller at han tok et ekstra godt overblikk i garderobespeilet, før han gikk opp trappa til «Anden Etage», der statsministeren ventet.

Han hadde fått signaler om at det ville komme interessante forslag under middagen. Likevel ble han overrasket, forteller han, da statsministeren spurte om han kunne tenke seg å overta som landbruksminister.

Treholt takket nei.

Han mente han ikke hadde forutsetninger for å gå rett inn i en så krevende rolle. I stedet gikk han inn i funksjonen som statssekretær. Han fant seg vel til rette i departementet, og dro nytte av både sin erfaring fra lokalpolitikken og sin erfaring fra landbruket, såvel i praktisk som administrativt arbeid. I 1957 søkte han avskjed som statssekretær. Han hadde takket ja til en plass på stortingslista til Arbeiderpartiet i Oppland. Arbeiderpartiet gjorde et godt valg, og Treholt kunne ta sete i Stortinget. Dermed tok fattiggutten fra Konnerud virkelig steget opp blant de ledende i landet. Om dette skriver han:

«Og det kan nok hende tankene streifet den vesle stua på Konnerud, da jeg hadde funnet fram til stolen min i den ærverdige stortingssalen. Stolt var jeg, men også takknemlig, etter år med lykke og framgang. Kanskje var nettopp det jeg hadde vært gjennom som barn en sterkt medvirkende årsak til at jeg hadde fått oppleve så mye?»

Konnerudgutten ble landbruksminister etter hvert, og akslet mange andre viktige oppgaver i årene som folkevalgt. I 1977, mens han gikk inn sin sine siste måneder som stortingspolitiker, skulle noe annet ta slutt. Brått og uventet døde Olga. De to skulle flyttet inn i fylkesmannsboligen i Oppland senere samme år. Thorstein ble fylkesmann, men valgte å flytte inn i en liten leilighet på Lillehammer. I romjula 1981 flyttet han hjem igjen til Brandbu, som pensjonist.

Han så fram til rolige dager med pusling på småbruket. Istedet kom sjokket og kaoset da sønnen ble arrestert for spionasje. Denne saken skulle for alltid være det som var uløselig knyttet til navnet Treholt.

Den foreldreløse fattiggutten fra Konnerud fortjener å huskes. Det er ingen andre som har vandret fra Stubberud til Løvebakken, og startet reisen med for trange sko.

Har Stubberudtrollet gått i hi?

Tekst og foto:

Tone Sverreson Ørmen

Det har stått der hver eneste sommer. Det var en attraksjon å kjøre forbi, og se på det vakre trollet. På våren var det artig å følge med når kommer trollet ut, for først da ble det vår på Konnerud.

Hvor lenge trollet har stått er litt usikkert, for det var svigerforeldrene til Åsne Hansen som hadde stedet den gangen og de fikk laget trollet hos en treskjærer som het Valle.

Men i år har trollet vært stengt inne, mulig det er blitt så gammelt at det trenger en overhaling. Trollet er i hvert fall savnet og mange lurer på når kommer trollet ut igjen?

Høstmøtet på Sørvangen

Flere hadde fortjent å oppleve en hyggelig kveld på Sørvangen, men de vel 30 som var der fikk full valuta for pengene.

Av: Per Runar Thoresen

Hilde Diesen

Billedkunstneren, illustratøren og forfatteren Hilde Diesen holdt et meget trivelig foredrag om Hanna Winsnes. Hanna Winsnes var født i Drammen i 1789. Hun var en allsidig dame, men mest kjent som den første kokebokforfatter. Lærebog i de forskjellige grene av husholdningen som kom ut i 1845. Den omfattet alt fra matlaging og slaktning til husdyrstell og hagedyrking. Senere dristet hun seg til å gi ut en bok under tittelen; "Husholdningsbog for tarvelige Familier i By og Bygd" Den ble utgitt i 1862 og kom i flere opplag. Winsnes skrev ikke bare om husstell, men også både dikt, romaner og sakprosa. Hennes pikenavn var Hanna Olaves Strøm, men hun ble gift med presten og stortingsmannen Paul Winsnes og bodde sammen med ham flere steder på Østlandet i forbindelse med hans ulike prestekall.

Brudekronen

Hilde Diesen hadde med seg en hatteeske og i den lå det intet mindre enn en vakker brudekrone. Diesen hadde nettopp vært i et bryllup i familien hvor kronen var tatt i bruk.

Kronen som tidligere er omtalt i Historielagsnytt er tegnet av tidligere byplansjef Karin Pihl. Mineralene er hentet frem fra Konnerud-gruvene av Øyvind Nilsen og krona er laget av en Hollandsk kunstner. Brudekrona ligger godt bevart på Rådhuset i Drammen og er til utlån for personer som har tilknytning til Drammen. Der ligger den godt hjemt men vi fikk se den "live" og det var morsomt.

Brudekrona ligger vel bevart i Drammens Rådhus Foto: Ing-vild Anita Velde.

Diesen kåserer på Høstmøtet: Foto: Tone Svereson Ørmen.

Gamle bilder

Historielagets fotogruppe representert ved Oscar Hauge viste gamle bilder både fra Skoger og Konnerud. Her var det både grupper av folk og landskapsbilder. Dette engasjerer folk som kjenner igjen seg selv, venner eller noen i familien. Landskapsbildene med ubebygde områder og gamle veitraseer er nesten ukjennelige og fra salen kommer mange gode kommentarer om steder og bygninger som har endret seg.

Konnerud sentrum ca 1920. Bildet tatt omtrent der Poppegårdsveien starter. Foto: Historielagets arkiv.

Sørvangen næringspark på Konnerud er en arbeidsplass tilrettelagt for mennesker med psykisk handikap og her jobber 70 personer. Bedriften tilbyr en rekke tjenester til små og store bedrifter og er særdeles fleksible i utøvelsen av ulike oppdrag. Ring og spør oss: tlf.32 88 87 00

91 år gamle «Springovern» spennende liv

Harald tar i mot meg hjemme på gården ved Svingen i Skoger. Inne på kjøkkenet venter kaffe og en kake. Gården er barndomshjemmet hans, og heter «Springover». På folkemunnet er Harald like godt kjent som "Springovern".

Tekst og foto: Bjarne Jullum

Vi setter oss ved kjøkkenbordet, og Harald begynner å fortelle.

Jeg var den eldste av fire søsken. Vi var to jenter og to gutter. Vi hadde fire kuer og en hest. Vi måtte lære oss å melke tidlig. Jentene var litt pysete sånn. Kuene kunne spenne litt, og sette beinet oppi bøtta.

Far dro på skauen om høsten på tømmerkjøring og var ukependler. Vi måtte hjelpe mor så godt vi kunne. Vi måtte bære vann fra en svær brønn som vi hadde her borte. Vi kjørte vann på en kjelke, og kuer på fôr trenger mye vann. Om vinteren frøs det is i brønnen.

Du måtte tidlig ut og kjøre tømmer, ikke sant?

En gang jeg var med far og kjørte tømmer gikk hesten gjennom isen. Det var først på vinteren, og far gikk foran og slo på isen med økseskaftet for å kjenne om det var sikkert. Plutselig gikk hesten igjennom. Vi måtte spenne fra sleden, og få hjelp fra en av de andre som kjørte. Hesten kom seg etter hvert opp på land, og vi måtte tørke av den med tørr mose.

Da jeg var fjorten og et halvt år begynte jeg å arbeide på Skjeldrumgårdene. Der var jeg i to og et halvt år til sammen. En av disse gårdene hadde sag- Skjeldrumsaga - som historielaget nå restaurerer. De hadde mye skog, og solgte plank. Vi skar også tømmer om natta da det ikke var nok strøm til å betjene både sag og husholdning. Vi var fire mann som jobbet på saga. Det er ikke helt ufarlig arbeid, du skal være veldig påpasselig.

Vi var sammen to og to når vi felte trærne. Vi brukte tømmer-sag med håndtak i begge ender. Når treet var over ende, ble det kvistet og kappet.

Senere lå jeg inne på skauen her og drev med vedhogging for Selvik Bruk. Den gangen var det veldig behov for ved. Så det gikk stort sett bare i reisvedhogging.. Det var noe vi kalte langreis på 3,60 meter. Tømmerhogging var det lite av

Vi bodde i en gammel koie der, en

gammel kjørekoie med stallplass. Det var ikke særlig komfortabelt, døra var ganske glissen. Når det var sønnavær, hente det at det var snø halvveis innover gulvet når vi våknet om morgenen. Så det var godt med frisk luft. Vi var to stykker til å begynne med - Olaf Helgerud og jeg.

Veden lunnet vi sammen om høsten. Så ble det kjøring til vinteren. Det var kjøring og spise/hvilepauser for mann og hest og kjøring igjen og slik gikk dagene. Dette var i 1941 – 1942

Prestsetra

I den perioden ble det satt opp en stor hytte for Johan Andresen oppe på Prestsetra. Andresen var en del av familien som eide Selvik Bruk. Hytta står jo til dags dato den. Andresen bodde jo i Oslo, og hadde villa nede i Andorsrud også. Under krigen var det kanskje greit og ha et tilbaketrukket sted inne på skauen også?

De var avhengige av å få opp materialer, både grus og murstein. Så når vi kjørte ned ved, kjørte vi i retur lass fra bilveien nede ved Grodalen. Det er et godt stykke vei og da ble det bare en vending den dagen for vi måtte ta oss en pause ved Dammyr før vi fortsatte innover til Svartvannet. Det var veldig bratt, så det var tung kjøring for hestene. Vi måtte ta hensyn til det.

De fant vel ut at det var vi som passet best til å kunne flette dette inn i kjøringa vår. Vi lå jo på Dammyr så vi var jo i samme løypa. Det var tung vei, for vi kjørte fra Dammyr og innover. Når vi kom inn til Svartvannet, tok veien av og opp åsen, og der var det veldig bratt. Opp og sørover. Og da var det mot Prestsetra. Dette foregikk med hest. Selv en som kjørte

Harald Johansen i sin koselige stuekrok.

Prestesetra fra ca 1920-årene.

tømmer med traktor plundret i disse bakkene. Vi måtte jo gå bak å kjøre, vi kunne jo ikke sitte på for vi hadde jo lass på sledene. Vi hadde lagt på såpass at hestene hadde nok å dra på. Når vi kjørte i skauen før så hadde vi to sleder etter hverandre (bukke og geit), og de hang i sammen med en kjetting. Og den kunne vi regulere ut og inn etter hvor lang last vi hadde på. På Prestsetra stod det en gammel stall, men den var ikke i bruk. Foruten materialer skulle de jo også ha proviant. Hadde inntrykk av at det var mye hermetikk. Elgkjøtt hadde de vel selv der inne antagelig.

Var det da dere kom i kontakt med "Vestskogjegerne", og de gutta som lå på skauen?

Det var en noe seinere epoke- høsten og vinteren 1944 - 45. Da hadde vi flytta ned til Gravdal, og var et hakk nærmere bygda. Der jobba jeg sammen med Edvin Bråten. Vi var 6 mann og 6 hester på Gravdal. Vi viste at "gutta" ikke var så langt unna oss, men de var ikke så mange til å begynne med. Jeg mener at det var en 50 - 60 stykker som lå innpå der på det meste på slutten. De bygget små hytter (celler) som lå litt unna hverandre. Dermed var de mindre sårbare. De hadde jo kontakt med hverandre. De gikk jo på vakt, så det var stadig nattevakt. De kunne jo bli overrumplet vet du. Det kom også en del slipp borte i det området. Transporten av proviant foregikk om kvelden når det var mørkt. Vi fikk den inn til Gravdal og "gutta" henta provianten der. En måtte være forsiktig så ikke noe kom ut. Det var sånn den tiden at jo mindre du viste jo bedre, for da hadde du mindre å svare for.

Ble dere overrasket av tyskerne?

Nei, vi ble ikke det, men når du spør sånn så har jeg et minne. Men det kommer litt senere, høsten 1944.

Vi hadde en del oppdrag som vi gjorde, og da ble vi kalt ut til Skoger stasjon. Det stod en sag der, Grimsrudsaga, Der skulle vi møte opp. Og der møtte vi opp først en gang, men så ble den turen annullert, da det kom noe uforutsett i bildet der. Vi måtte bare dra hjem igjen. Men så fikk vi en ny dato, og dette var på høsten i 1944, og da kom vi oss av sted. Det ble mørkt for vi skulle ikke møte opp før ved 10 - 11 tiden på kvelden. Vi hadde sekker, for vi skulle flytte noe som hadde kommet

med slipp på Østskauen. Og dette var gravd ned i en steinur. Det eneste utstyret vi hadde var en blikkboks med et stearinlys i og den måtte vi slukke så snart vi hørte en flydur. Det var en våt og tung høst og vanskelig å gå med mye bakker og vi plundra fælt. Til slutt kom vi frem til stedet der dette lå. Der sto det to mann og heiste dette opp og fylte sekkene våre. En mann stod nede i bunn, og en sto oppe og tok i mot. Det var gravd dypt ned. Sekkene veide 15 - 20 kilo med ammunisjon og geværer. Jeg viste ikke hvor dette skulle hen eller noen ting. Hele natta gikk med, og til slutt kom vi frem til et sted som heter Lystern. Det er mellom Skoger og Sande. Vi kom frem ved en bondegård ute på Kjeldås. Der lå vi nede ved en låve, og der skulle det komme en lastebil og hente disse varene som vi hadde. Dette tok så lang tid at vi begynte å bli urolige. Omsider

kom bilen, og da hadde det begynt å bli lyst. Det var en bil fra Drammen meieri, men sjåføren var ikke fra meieriet. Det var den tiden det var generatorer på bilene, og denne sjåføren hadde hatt problemer med å starte denne bilen. Når bilen endelig var der ble det fart i karene for å få levert lasten. Sekkene ble tømt, da vi måtte ha dem tilbake. Vi hadde bare en sekk hver. Når alt var levert fikk vi beskjed om at vi måtte ta oss hjem på best mulig måte uten å bli oppdaget. Vi fikk beskjed om å ikke bruke veiene. Vi skulle helst bruke bekker og elvedrag.

Da vi hadde fått lastet på bilen, ble det dratt over en presenning. Så hoppet det fire mann opp på lasteplanet, en i hvert hjørne. De satt under presenningen med geværet klart. De bare forsvant ut Kjeldåsbakken, og borte vekk.

Jeg har studert veldig på i ettertid, hvor den bilen forsvant hen. De kjørte ut Kjeldåsbakken, og deretter bortover den gamle E-18 et lite stykke, deretter svingte den til høyre, og så kom den ned på Klevjerhagan. Så kunne de kjøre den gamle Klevjerhagan om fabrikken, og komme bakover mot Skoger stasjon og videre bortover bygda her. Uten at jeg skal si for mye så var det vist et sted borte i Vestbygda her hvor det ble lagret.

Selv om det var kritisk en stund så var det en vellykket operasjon. Vi fikk gjort det vi skulle og ingen ting skjedde. Jeg var ganske sliten den dagen etterpå. Jeg rakk akkurat å komme hjem til klokka var syv. Så jeg rakk å få i meg litt mat, og så var det å gå rett på jobb. Når du ikke får sove om natta blir du ganske groggy.

Etter hvert var krigen over og hva jobba du med etter krigen?

Jeg jobba en del i skauen og hogg tømmer. I 1948 begynte jeg i et trelastfirma i Collets gate, som hette Bernås. Der var jeg i to år. De kjøpte tømmer i Krødsherad, Sigdal og Eggedal, og hadde sag i Collets gate.

De hadde også Revefarm på Konnerud på eiendommen der Bernåsvillaen (Speiderhuset) ligger i dag..

Deretter jobbet jeg hos Svein Helling Busselskaper som bl.a. betjente trafikken til Konnerud og Skoger. Jeg begynte i 1950 og var der i 18 år. I 1968 begynte jeg i Drammen kommune. Der var jeg også i 18 år, frem til jeg ble pensjonist.

Tabor

Tekst og tegning: Erik Grinderud

Tabor er Bedehuset som ligger ved veikrysset som deler seg til Bremsedammen og Viksetergrenda – kanskje bedre kjent som veien til MIF-hytta, bare noen hundre meter fra veien som går fra Ormetjern til Hagatjern. Bedehuset ligger praktfullt til på høyden der med godm utsikt til Mjøndalskogen. Før huset ble bygd var det på denne vollen store misjonsstevner med talerstol og flotte portaler som ble satt opp, men det var jo også den gang usikkert med været. Bedehuset med det Israelske navnet Tabor (et fjell i Israel) ble bygget høsten 1906 og innviet 13 januar 1907 og brukt til Gudstjeneste i helgene. Senere er det blitt andre kirkelige handlinger som vigsel og dåp. Huset er preget av fargene rødt og hvitt.

Brødrekoret fra Drammen

Ved innvielsen kom det 12 – 14 medlemmer av brødrekoret i Drammen. De gikk på ski over Konnerud og bidro med sin sang til en stemningsfull innvielse. Huset rommer ca 100 mennesker og var overfylt og kollekten var på hele 10 kr som var mye penger den gang. Været var upåklagelig og det ble en stemningsfull

Tabor i fint høstvær Foto: Tone Sverreson Ørmen.

dag med skogen i full vinterdrakt. Bygget kostet ca 700 kr og man hadde lånt ca halvparten.

Grunnleggeren av Tabor var: Martin Larsen Vikseter (1865 – 1934) som var hoved - drivkraften bak oppsettingen av huset. Han gav tomt til Tabor og var formann for Tabor fra oppstarten og frem til sin død i 1934. Karen Olsen Vikseter (1860 – 1949) var styremedlem i mange år og bodde i et lite hus på Tabortomten- et hus hun senere gav til Tabor. Kristofer Larsen Vikseter (1862 – 1949) hadde også lang fartstid i styret.

Viksetergrenda

Den bebygde grenda nær Tabor benevnes som Vikseteren eller "Viksetra" som vi på Konnerud i hvert fall kalte den. Den

bestod av i alt 6-7 bebodde småbruk og plasser tilhørende selveiere eller bygslere. Tar man med småbruk ved Hagatjern, Dahlen, Rygsæter og Dammen samt Helgerud (ved Ormetjern) ble det med smått og stort rundt hundre mennesker som sognet til denne kretsen.

Hundreårs jubileet til Tabor i 1907 ble behørig feiret og markert ved bl.a. å minnes de som reiste Tabor for 100 år siden.

Kildestoff: tatt ut av Viksetra . N. Eiker 100 år

Rulleski bragd i 1958

Av: Tone Sverreson Ørmen

Som billist møter vi/kjører vi forbi rulleskiløpere både sent og tidlig og ikke alle er like flinke til å ha på seg antrekk som er trafikksikre. Enkelte "grå mus" tar store sjanser i trafikken.

Det var vel så som så med antrekket til Helge Amundsen fra Skoger (Senere Konnerud), men han vakte ihvertfall oppmerksomhet da han i 1958 gikk på rulleski fra Larvik til Drammen. Det var ca 100 km og veiene var ikke utbygget slik de er idag. Dette var blandt de første utgaver av rulleskiene og de var nok teknisk sett på et helt annet nivå enn dagens rulleski. Han brukte fem timer og 56 minutter på turen og det tilsvarer ca 16 km i timen.

Helge var på den tid kretsens beste skiløper og deltok både i Holmenkollen (5 mila) og 6-7 NM i langrenn. Han vant det første Montebelloløpet fra Sande til Konnerud i 1957 og året etter satte han rekord under Vindfjelløpet som gikk over grensen mellom Vestfold og Telemark.

Helge Amundsen på vei fra Larvik til Drammen i 1958. Foto: Reidar Halden

Flyslipp på Vestskauen

Av: Rolf Rypås

(Rypås er 90 år - bodde på Konnerud og både kona og han var engasjerte mennesker i nærmiljøet.)

Under krigen kom det en mengde flyslipp med våpen til de norske hjemmestyrkene. Et spennende slipp skjedde inne på Stakamyrene på Vestskogen. Det var utenforstående som hadde sett dette og ryktene begynte å gå på bygda.

Folk fra Selvik Bruk hadde ingen annen mulighet en å melde fra til Lensmannen. Tyskeren fikk tak i en del av våpnene, men resten ble hentet under dramatiske omstendigheter av organisasjonen Milorg. Jeg har hørt at det var et forferdelig slit og få våpnene i sikkerhet.

Men nå skal jeg fortelle om min historie i forbindelse med dette våpenslippet som jeg synes er litt artig.

Jeg var med i Milorg i 5 år og hadde da fått en del gode kamrater som var 100 % å stole på. Vi var jo trent med å være ganske tette og ikke prate så mye. Den gangen jobbet jeg på E-verket i Skoger Kommune og hadde vakter slik at feil på nettet skulle kunne repareres raskest mulig.

Denne historien hente like etter krigens slutt og den gang var jeg ungkar og bodde på Gulsbogen. Så ringte det på døren en kveld og det viste seg å være en av mine venner fra Milorg. Jeg ba han inn og vi satt ned og prata om tida på brakka på Øren. Etter en stund kommer han med det han hadde kommet for å spørre om. Vil du være med på å grave opp en container som lå i ei myr ved Andorsrud? Det var en container som ikke var funnet av noen andre.

Han regnet med at den inneholdt våpen, Jeg ble i fyr og flamme og ble med på forslaget med en gang. Vi bestemte oss for å sette i gang raskest mulig og jeg skulle få nærmere beskjed om tidspunkt.

Så ringte han en kveld og sa at det ble førstkommende lørdag natt, men akkurat den lørdagen hadde jeg vakt på E-verket. Jeg forklarte ham situasjonen, men det måtte blir den natta for han hadde skaffet flere mannskaper til jobben.

Jeg ble fryktelig lei meg for jeg hadde veldig lyst til å være med. Han sier da at hvis det er våpen i containeren, - han trodde det var US'r så skulle jeg få et gevær.

Siden jeg ikke ble med på jobben trodde jeg ikke helt på hans lovnad. Men en kveld, ca en uke senere ringte det igjen på døren

Et flyslipp med våpen kunne se slik ut. Foto: Fra Milorgartikkel.

min. Det var min venn med en pakke under armen. Da papiret kom av lå det en US og smilte til meg. Jeg ble veldig overrasket og fikk nesten ikke frem et ord.

Hele containeren hadde vært full av US'r så på den måten var det fullklaff men det hadde vært et forferdelig slit og få gravet opp containere i myra. Da jeg forstod at jeg virkleig skulle få geværet syntes jeg det var veldig generøst gjort, men som han sa. Jeg sa jo at det skulle få et gevær hvis containeren inneholdt slike. Det var kamerater det.

Så var det tilbake til E-verket igjen.

Vi hadde folk til å rydde kraftlinjer for oss, særlig om vinteren da det var mye snø og fare for linjebrudd. En av karene i ryddfirmaet som het Walter var en hyggelig kar fra Trysil og vi kom flere ganger i prat om temaet jakt og fiske. Etter en tid kom han bort til meg og spurte om jeg var interessert i noen US-patroner. Jeg ble litt forbauset med en gang og følte meg litt målløs. Det første jeg tenkte på var om han kunne tilby ny ammunisjon til US? Ikke et menneske hadde jeg fortalt at jeg hadde en US. Etter at jeg hadde fått summet meg litt sa jeg at det ville vært fint, men da måtte jeg ha et gevær også og det hadde jeg ikke. Jeg spurte ikke hvor han hadde fått ammunisjonen fra, men han svarte at kanskje kunne han få tak i et gevær.

Jeg var veldig skeptisk til om jeg skulle få en US, men en vakker dag kom forklaringen på hvorfor karen fra Trysil hadde vært så pågående angående denne ammunisjonen. Det viste seg at kameraten min fra Milorg og Walter var svogere.

Walter hadde hele tiden visst at jeg hadde en US og vi moret oss svært over denne historien i ettertid.

Skog - og sagbruksmuseum på Skjeldrumsaga

Det har skjedd en god del på disse 5 årene. Først måtte taket utbedres, gml.takstein og bølgeblekkplater ble fjernet. Dugnadsgjengen gikk i gang med å legge takbord og nye sorte plater. Hele tømmervelta, inntaket, utslaget, vegger og bjelker måtte byttes ut, alt var råttent. Vindusrammer ble også skiftet med nytt glass. Vi fikk hjelp av Jens Bjørge, alt skulle restaureres til den gamle stilen.

Tekst og foto: Reidar Halden

Saga har jo aldri sett tjære, så dette ble en stor jobb for dugnadsgjengen. Veggene var så tørre at kosten nesten satt fast. Mellom 100 og 150 liter tjære er brukt i tidsrummet 2005 - 2010. Første store dugnadsinnsats i 2005 - 2006 endte opp med 360 timer. Disse innbefattet også video opptak av to gamlekarer som hadde jobbet på saga i mange år: Harald Johansen Springover og Jørgen Skjeldrum.

Etterpå ble det litt frem og tilbake i to - tre år, hva gjør vi videre? Kulturdager ble arrangert tre ganger sammen med

Befaring på Skjeldrumsaga: Fra V: Oscar Hauge, Linda Skjeldrum, Erik Juel, Erling Pedersen, Øivind Roholt og Arve Hoven.

Den siste gårdssaga i Skoger

Opprinnelsen var en vandrevren sag som lå oppe i "Dunkedalsbekken" (Skjeldrumbekken).

I 1915 ble saga flyttet til Skjeldrum ved "Askebakken".

I 1920 ble saga flyttet dit den står i dag, og de siste materialene ble skåret i 2001.

Så kom E-verket - all strøm måtte legges om, motor defekt, taket lakk og ellers mye råte.

Linda Skjeldrum kom med forespørsel til Historielaget om vi ville ta ansvaret med å bevare saga, ellers ville den siste gårdssaga i Skoger bli revet.

I januar 2005 undertegnet historielaget en forpliktende avtale med Linda, saga skulle bevares som et kulturminne i bygda. Økonomisk har vi fått hjelp med store beløp. Fra Sparebanken Øst har vi fått kr 71.000,- og kr 150.000,-. En overraskende gave fra Tømmerkjørernes Fond på kr 40.000,-.

fem - seks foreninger fra Skoger. De to første gangene var oppslutningen stor på den flotte plassen rundt Saga, men på den siste kulturdagen i 2009 var ikke interessen så stor. Etter evaluering ville ikke foreningene i Skoger være med lenger. Vi hadde forpliktet oss med kontrakt på 40 år vedr. saga og penger som skulle brukes til dette formålet hadde vi fått. Flere tanker, ideer og tegninger ble diskutert. En av ideene ble et tilbygg som skulle inneholde en modell av saga og et lite skog og sagbruksmuseum. Dette viste seg å bli for dyrt. Historielaget hadde foreslått Skjeldrumsaga som 200 års sted i forbindelse med 200 årsjubileet i Drammen, og håpet på et stort pengebeløp i forbindelse med dette. Her ble vi skuffet, ingen penger, men en minneplate som gikk til Skoger gml. Kirke - helt greit.

En hurtigarbeidende komite ble satt i sving og skisse ble lagt fram for styret i mars 2010. Formål: Skissere løsninger og kostnader ved å sette den gamle gårdssaga i stand slik at visningsdrift blir mulig, samt vurdere etablering av et lite skog - og sagbruksmuseum i sagas underetasje.

Dugnadsgjengen tro til igjen i mai 2010. Opprydding, vegger rives, og massen i gulvet (sagflis og jord) trilles ut og kjøres bort. Det skal bygges et rom i underetasjen på 40 kvm med materialer som vi får fra Selvik Bruk A/S. Det er i sommer gravd 16 hull til pillarer, og "motortrillet" inn 10 tonn pukk til gulvet. Videre monteres motor etc. før vi legger oss i dvale for vinteren, og går lystig i gang med utbygging til sommeren igjen.

Skogvang 100 år

Tekst: Hans Myhre

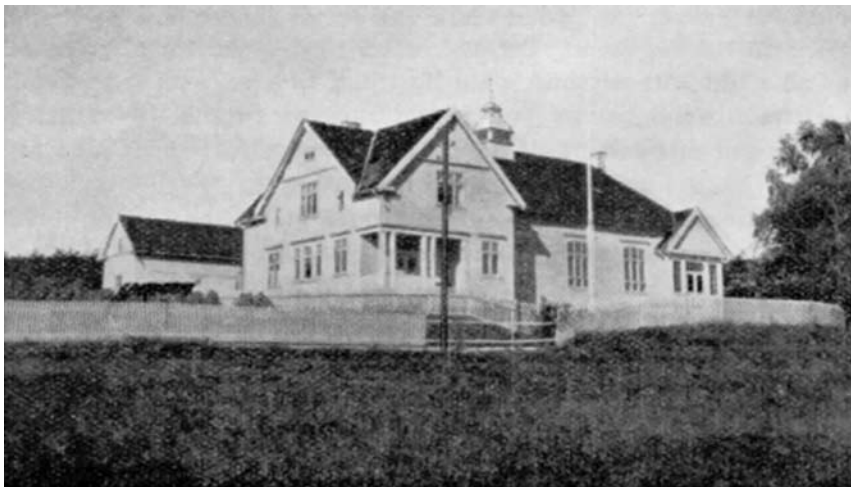
Lokalet SKOGVANG er 100 år i høst, og dette ble markert med jubileumsfest 16. oktober 2010

Initiativet til å reise et forsamlingshus i bygda ble tatt av ordfører Fredrik Sand (eier av Nordre Imjelt – i dag Jo Brand). Sand var medlem av herredsstyret i 27 år og ordfører i 6 år. Han var også styremedlem i Skoger Sparebank.

Et slikt hus hadde vært et savn i bygda i lenge tid og daværende foreninger: Ungdomslaget, Landbrukslaget, Sangforeningen og Avholds- laget måtte ha sine møter på folkeskolen og til dels på omgang i bygda. Tidligere formann i Ungdomslaget, Endre Sandland og formann i Landbrukslaget Jørgen Andvik søkte Skoger Sparebank om lån, og byggekostnadene/lånet på kr. 14.500,- ble innvilget.

Byggekomite ble valgt, og her ble Jørgen Andvik, Hans Hansen Steen og Julius Larsen medlemmer. Larsen var fagmann og hadde bygd bl.a hovedbygningene på N. Haneval, N.Knive og Søndre Fjell. Arkitekt Walstad tegnet bygget, og det bygningsmessige ble utført av O. Berglund & Co. Grunnarbeidet ble satt igang i mai 1910 og huset sto ferdig allerede samme høst og i romjula ble det holdt stor innvielsesfest.

Eiere av Skogvang var Skoger Sognestyre frem til 1929. Da henvendte kommunen seg til de respektive lag i bygda med spørsmål om en eventuell overdragelse av huset og etter en del

Skogvang 1911. Fra Skoger ungdomslags 50-årsberetning.

drøftinger, ble det besluttet at Landbrukslaget og Ungdomslaget skulle overta huset for kr. 13 500. Det ble valgt en nemnd fra hvert lag til å utarbeide lover for bruk av lokalet, og i ettertid har et valgt styre stått for drift og vedlikehold. I 1934 ble det foretatt en større oppussing med maling både innvendig og utvendig. Tildels ved dugnad, men også innleiet malermester.

I 1937 gjennomgikk lokalet en modernisering. Kjelleren ble gravet ut og her fikk en både garderobe og et rom som ble leiet ut som sløydrom til Ingvaldsåsen skole. Lillesalen ble utvidet og det ble bygget scene der hvor gang og garderobe var tidligere. Dette arbeidet ble utført av en byggmester fra Sande. Som lokalets første vaktmester, ble ansatt Fru Sørine Johnsen, Knive. Hun flyttet inn i leiligheten i annen etasje.

Bilde fra 2010. Ikke så store forandringer på 100 år. Foto: Reidar Halden

Senere ble det i flere år holdt "Fortsettelsesskole" på Skogvang og vaktmesterleiligheten ble benyttet av lærerne. Fra 1933 var Gustav Emberland vaktmester i mange år og etter han kom Ragnar Lunde-Berntsen som ble et begrep i forhold til Skogvang. Han var maler og utførte mye dugnadsarbeide på huset. Deretter forskjellige vaktmestere i kortere perioder. Dagens vaktmestere Kamilla Hagen og Jon Pedersen gjør en meget god jobb for Skogvang noe som betyr mye for utleie av lokalet. Takket være godt stell og vedlikehold og en utrettelig vilje til dugnadsinnsats fra både eiere og brukere opp gjennom alle år, har vi et samlingsted som bygda kan være stolt av. For at det skal være økonomi til å drive lokalet, er en avhengig av at huset blir leid ut. Siden noen foreninger og lag i bygda er nedlagt eller flyttet, er det ønskelig med nye leietakere. Ta kontakt med Vaktmester på tlf. 32 88 00 43.

Barlag - Kontinental kunstner fra Konnerud

Tekst: Tone Sverreson Ørmen

Kjent, men helt ukjent kunstner har bodd på Konnerud. Et galleri i Oslo har presentert de store "Eldre norske kontinentale kunstnere," og av de kan nevnes norske malere som Christian Krogh, Fritz Thaulow, Adelsten Normann og Philip Barlag.

Galleri Oddvar Olsen hadde for noen år tilbake en stor høstutstilling av klassiske 1800 talls malere, og der var også Philip Barlag sine bilder av landskap, fjell, vann og trær.

Balakka - et navn man kan minnes fra 1940 – 1950 på Konnerud, og da vil man kanskje komme på Tolerud gård. Gudrun Barlag er navnet på damen som gikk under navnet "Balakka", en dame som ofte gikk i sort bekledning. Hun bodde på Tolerud gård som lå øverst på Tolerud ved siden av gården Gomperud. Huset hadde opprinnelig en flott have, med en mengde store trær.

Tolerud gård var det 4.største gård av Gomperud. Den hadde en lengre periode fulgt den samme slekt som eiet nabobrukene. Lars Henningsen overtok eiendommen i 1807 frem til 1846. Ole Nilssen var den neste eier og hans etterkommere solgte bruket. Da kjøpte Philip Barlag stedet sammen med sin kone Gunda Barlag. Hun var født i 1854 og de hadde flere barn. Opprinnelig var Barlag familien fra Ungarn, men de hadde bodd flere generasjoner i Danmark. Gudrun var datter av den kjente maleren Filip Barlag.

Isak Philip Hartvig Ree Barlag (født 1840, død 1913) var en kunstner og landskapsmaler bosatt på Tolerud gård på Konne-

Et landskapsmaleri av Barlag (fra Konnerud kanskje?)

rud. Han var kunstmaler, men i en periode var han rektor på Kunst og Håndverksskolen i Oslo. Han bodde i en periode først i 1900 årene på Konnerud, men etter hvert fungerte eiendommen som et feriested.

Barlag hadde flere barn, de fleste fikk seg gode jobber og ble gift, men datteren Gudrun ble boende i huset alene. Hun fikk muligens en fri oppdragelse og hun virket ensom og hadde en litt merkelig oppførsel. Mulig fordi hun gikk i en mørk klesdrakt og dukket plutselig opp bak et tre el. for å skremme innpåsletne unger fra nabolaget.

Det gjorde at nabolaget ble litt skremt, ikke minst barna som gikk på morelljakt(slang) i hagen hennes. Hun levde enkelt, så hvor hun fikk midler fra var også noe det ble snakket om, men hun solgte liljekonvall på torget, når den tiden var. Ikke viste hun da at farens malerier ville bli verdifulle og bli en av de store norske kontinentale kunstnere.

Tor Henrik Fjellidal, ekspert på moderne design, kunst og antikviteter hos Blomqvist i Oslo. Kan opplyse at de har solgt mange malerier av Philip Barlag.

Prisene har variert fra 900 kr til rundt 35000 kr. Hans beste arbeider har historisk nådd opp mot 65000 kr.

Tolerud gård ble etter hvert forfallen og i svært dårlig stand. I en periode etter Gudruns tid, bodde det bare katter og andre løsefugler der.

Stedet ble revet og i dag består stedet av alle rekkehusene på Tollerud-feltet.

Huset på Tolerud (ca 1959) like før det ble revet. (Fra Historielagets arkiv)

Majordammen – historisk tilbakeblikk

Nils Harbo var en militær befalsmann, han eide eiendommen Furu vold. I tiden mellom 1777 og 1797 hadde Nils Harbo militær grad som major og oberstløytnant. Majordammen ble laget på den tiden, og noe bedre forslag om hvor navnet kommer fra har ikke kommet frem i lyset.

Tekst: Tone Sverreson Ørmen

Kronen (Kongen) var eier av Furu vold til 1612. Rundt 1650 kom eiendommen til Jordbrekkfolket, som beholdt den til over 1723. Den hørte senere til Jarlsberg Verks kompleks og ved auksjonen over eiendommer i 1777 fikk kaptein Nils Harbo tilslag på Furu volds skog for 2.500 riksdaler.

I 1779 fikk han bevilgning til å bygge en sag på eiendommen på Furu vold. Der skulle det skjæres tømmer som han og andre i bygda skulle benytte men det skulle ikke brukes utenfor bygda. Senere fikk han utvidet bevilgning og da kunne han i 10 år skjære 2000 bord til utskipning over Drammens distriktet. Men tømmeret måtte kun hugges i hans egen skog, Gravdal og Furu vold.

I 1803 ble denne bevilgningen fornyet med 10 nye år. Da ble dette sagbruk det eneste halvprivilegerte sagbruk som kan sies å ha vært i Skoger. Men opp gjennom tidens løp har det vært flere mindre sagbruk i Skoger, ved Andorsrud, Heia, Imjelt, Borge, Flåten, Jordbrekk, Høifoss, Konnerud og i bekken mellom Bakke og Skalte.

Furu volds saga lå ved Bremsa og ved skogsveien til Heia og Rønnehue. Det var en inntaksdam like ved saga. Avdøde

Gammelt tømmerfløtebilde fra Majordammen. Fra v: Emil Tollefsen (Kjøyta), Håvard Engen, Oluf Haveraaen, Olaf Halvorsen, Harald Haveraaen, Oskar Lundebeby, Ole Syvertsen, Anders Løkka. ca 1920

Kristoffer Halden har i sine gamle notater nevnt at den gamle Sagbrua gikk over demningen til Sagdammen. I tillegg til inntaksdammen var det nok behov for en større dam for å sikre driftsvann til saga. For saga var trolig i drift hele sommeren.

Nils Harbo var en stor skogeier. Det er nevnt 10.000 mål, som var tilhørende Furu vold, dessuten hadde han rett til og skjære tømmer for folk innen bygda.

Derfor ble nok Majordammen demmet opp de nærmeste årene etter at saga ble oppført, mulig det var i år 1780 for da hadde Nils Harbo graden major.

Det finnes ingen opplysninger om dette i Skogerboka eller andre skriftlige steder.

Majordammen er i dag et vakkert sted som mange går tur til. Fortsatt står demningen med historiske minner som gjemmer seg bak alt arbeidet som ble utført den gang den var i drift. Foto: Tone Sverreson Ørmen.

Informasjon om eierforholdet til Furu volds saga etter Nils Harbo er sparsomme. Furu vold ble i de nærmeste 100 år delt opp i flere bruksnr, med bønder og Drammensere som eiere. I Skogerboka står det ikke noen detaljerte opplysninger om dette. I flg grunnboka ser det ut til at fra 1860 var det følgende eiere, Nils Christan Viken, Ole T.Solløs, Hans Olsen Andorsrud, Tollef Gulliksrud og Bernhard Jordbræk.

Kristoffer Halden har i sine notater nevnt at materialer til Konnerud Kirke ble skåret på Furu vold-saga og kirken ble innviet i 1858. Saga ved Majordammen ble muligens revet ved århundredskiftet eller noe før.

«Snippen» – bakeriet ved Skallstad

Tekst: Per Runar Thoresen

Før, under og etter annen verdenskrig var det flere bakerier på Konnerud. For oss som vokste opp etter krigen på øvre Konnerud var bakeriet ved Skallstad en populær plass.

Bygningen er nå ombygget, men bakeriet lå i trekanten der Stubberudveien og Grubegt. skiller lag. Dette var en del av Hoff-eiendommen på nordsiden. Ruth Myrhagen var den yngste av 6 Hoff-søstre. Hun forble ugift, men var en arbeidsom ressursperson. I midten av 30-årene ble hun formann i Konnerud Sanitetsforening og gjorde den til en slagkraftig forening i kampen for folkehelsen, tuberkulosen og folketannrøkta.

Hun reiste i noen år for Norges Husmorforbund og drev opplysning om god folkehelse. I den forbindelse var hun også mye i kontakt med Henriette Schønberg Erken (hun med kokeboken). I 1938 bygget hun huset på "Snippen" som vi kalte det og hun kunne realisere en drøm om eget hjemmebakeri. Her var bakeriavdeling, kjøkken, utsalg og en liten kafe med småbord.

Som oftest når vi handlet på Skallstad-butikken var det en ekstra bonus når vi fikk lurt modern en tur bortom bakeriet for

å handle boller eller wienerbrød eller kanskje et brød, hvis vi skulle ha gjester. Det daglige brød - kneip og finbrød - ble bragt på døren av brødkjørere fra Mjøndalen eller Drammen et par ganger i uka. På begynnelsen av 50-tallet kostet en hvetebolle 10 øre og wienerbrød 12 øre.

Den gang hadde nesten ingen privat telefon, men Snippen var også stedet vi kunne låne telefon når det var behov.

Smulene var snadder

Hvis vi ungene hadde noen øre til overs, var det å løpe ned til Snippen og kjøpe smuler. 10-15 eller 25 øre var ikke så nøye. Vi fikk for det vi betalte og kanskje litt ekstra hvis Ruth var i godt humør, og det var hun bestandig. Målet var på slump og var vi flere kamerater, så var det å sammenligne hvem som hadde fått mest og best. Smuler var "avkapp" av kakene hun bakte og de ble puttet i små hvite poser. Innholdet ble maulet bare med fingerene og var et av dagens høydepunkt, de dagene vi hadde anledning til dette. Helsen/hørselen til Ruth sviktet etter hvert og hun nedla bakeriet i 1959.

Foran bakeriet i 1939. Fra V: Ruth Myrhagen, Asta Hoff (hennes søster) Marta Prøis og Lissi Lie Nilsen. Foto: Historielagets arkiv.

Det Dramatiske Selskab 30 års jubileum

Tekst: Kai-Roger Olsen

Det Dramatiske Selskab feiret sitt 30 års jubileum på Varden, Svelvikveien den 23. oktober. Til festen var invitert så vel aktive som tidligere aktive medlemmer.

Ser vi tilbake på vår virksomhet kan vi konstatere at vi gjennom årene har spilt hele 23 forskjellige skuespill alle med historisk tilknytning. Det unike ved vår teatergruppe er at samtlige skuespill er skrevet av gruppens egne medlemmer. Hele 15 skuespill er skrevet av Goro Halden som for øvrig er gruppens eneste æresmedlem. 8 skuespill er skrevet av Kai-Roger Olsen. Gruppen har fremført et skuespill hvert eneste år den har eksistert. Noen av skuespillene har da, nødvendigvis, blitt fremført flere ganger.

Til tross for, eller kanskje nettopp derfor, vår begrensede økonomi har vi fremført våre skuespill på over 30 forskjellige steder. Alt fra Rønnehue, sprengsteinfyllinga ved Konnerudkollen til hurtigruta, rådhuset og Drammen teater pluss en mengde andre steder både innendørs og i friluft.

Karin Johansen og Jan Sundby Ekeberg ble hyllet for sin deltagelse gjennom så godt som alle gruppens 30 år. De har ikke bare vært medlemmer de har også spilt i samtlige av de fremføringer gruppen har hatt. Dette står det meget stor respekt av og de ble overrakt blomster av presidenten.

Gjennom årene er det utnevnt 6 "Æres-suespillere". Det er: Karin Johansen, Betty Sønstrød, Finn Hansen, Jan Sundby Ekeberg, Helge Stenseth og Kai-Roger Olsen.

Det Dramatiske Selskab holdt samtidig, som jubileumsfesten, sitt årsmøte.

Glimt fra Teatergruppas virksomhet. Foto: DT Collage.

Fra dette kan nevnes at Kai-Roger Olsen hadde frasagt seg gjenvalg som

president. Til ny president ble valgt Gry Strøm Andersen.

Medlem i historielaget?

GRATIS MEDLEMSAVIS!

Ønsker du å bli medlem og få dette fine bladet "gratis" i din postkasse?

Bli medlem i Historielaget for kr 175,- pr år.
Familiemedlem kr 250,-.

Send penger med angivelse av avsender til
Konto: 2310.21.21554
Skoger og Konnerud Historielag
Postboks 9112, 3006 Drammen

Du kan også sende e-mail eller ringe til:
Per Runar Thoresen:
e-mail: p-thores@online.no
tlf. 908 81 824

Anne-Lise Jonassen
e-mail: hallermoen@gmail.com
tlf: 917 51 923

Knalltilbud! Julegaven med innhold

Unikt innblikk i Konneruds 2-300 år gamle historie fra Gruvedriften da det jobbet 3-400 personer på Konnerud.

En bok til kr 150,- eller 2 bøker til kr 200,-
(du velger bok)

Ring Per Runar Thoresen tlf. 908 81 824
eller e-mail: p-thores@online.no

1 bok
kr **150,-**

Begge bøkene
kr **200,-**

Stiftelsen Konnerudverket

Konnerud Gruver eies i dag av Stiftelsen Konnerudverket, og vi arbeider stadig med å renovere gruveområdet og maskinparken.

Stiftelsen Konnerudverket ble dannet 29. april 1991 sammen med støtteforeningen Konnerudverkets Venner. Stiftelsen hadde sin opprinnelse i et eget gruveutvalg i Skoger Historielag som ble oppnevnt i 1975.

Stiftelsen har som mål å

- Sikre og bevare Konnerudgruvene
- Gjøre disse tilgjengelig for allmennheten

- Samle og bevare gruvemateriell
- Bygge opp et museum rundt Konnerudgruvene.

Konnerudverket står ved et veiskille

For å kunne fortsette trenger vi venner og interesserte som kan yte en liten innsats enten med praktiske gjøremål og /eller som styremedlem.

Ta kontakt med Nils Otto Larsen
tlf 32 88 43 95 eller Mobil: 905 00 774
E-mail: nilso-l@online.no